

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2008-3-7 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 08-15/152-54
Karar Tarihi : 14.2.2008

10 **A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER**

Başkan : Prof.Dr.Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Tuncay SONGÖR, M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER: Ümit GÖRGÜLÜ, Aytül TOKATLI

C. ŞİKAYET

EDEN : Ayvat ERMAN
Heybeli Mah. Altınyayla / Burdur

D. HAKKINDA İNCELEME YAPILAN:

Bimpaş Bira ve Meşrubat Pazarlama A.Ş.
Kemalpaşa Cad. No:52 35070 Işıkkent / İzmir

E. DOSYA KONUSU: Bimpaş Bira ve Meşrubat Pazarlama A.Ş.'nin Abone Birahesi işletmecisi Ayvat Erman hakkında açtığı davanın Rekabet Kurulu'nun 22.4.2005 tarih ve 05-27/317-80 sayılı Kararı'na aykırı olduğu iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Abone Birahanesi işletmecisi Ayvat Erman tarafından yapılan şikayette özetle, Bimpaş Bira ve Meşrubat Pazarlama A.Ş.'nin (Bimpaş) 5.5.2002 tarihinde şikayetçiye 100 kasa bira verdiği, bu tarihten Nisan 2005'e kadar Bimpaş ürünlerini sattığı, ancak işletmesinde başka şirketlere ait biraları bulundurduğu gerekçesi ile Bimpaş tarafından İzmir Asliye 1. Ticaret Mahkemesi'nde 2005/621 esas sayılı davanın açıldığı, açılan bu davada yetkisizlik kararı verilerek dosyanın Burdur İli Gölhisar Asliye Hukuk Mahkemesi'ne gönderildiği, Bimpaş'ın 5000 Amerikan Doları cezai şart ile hakkında açtığı davanın Rekabet Kurulu Kararına aykırı olduğu iddia edilmekte ve gereğinin yapılması istenmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 9.1.2008 tarih, 185 sayı ile intikal eden başvuru üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesi uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 5.2.2008 tarih ve 2008-3-7/İİ-08-Ü.G sayılı İlk İnceleme Raporu 8.2.2008 tarih ve REK.0.07.00.00-110/22 sayılı Başkanlık Önergisi ile 08-15 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

50 **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; şikayete konu olay hakkında 4054 sayılı Kanun kapsamında her hangi bir işlem yapılmasına gerek bulunmadığı, şikayetin reddinin gerektiği sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmektedir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. 22.4.2005 tarih ve 05-27/317-80 sayılı Kurul Kararı ve uygulanması

60 Kurul'un 22.4.2005 tarih ve 05-27/317-80 sayılı kararında, Efes Pazarlama ve Dağıtım Ticaret A.Ş. (Efpa) ile Bimpaş'ın kendilerinin veya distribütörlerinin/bayilerinin hem açık satış yapan nihai satış noktaları hem de kapalı satış yapan nihai satış noktaları ile akdettikleri tek elden satın alma anlaşmalarında yer alan rekabet etmeme yükümlülüklerinin (münhasırlık şartı) ve bu etkiyi doğuran diğer sınırlamaların (tek elden satın alma yükümlülükleri, asgari satın alma/satış yükümlükleri, verilen krediler ve indirim vs. diğer katkıların tek marka satma şartına bağlanması gibi yükümlülükler), bira pazarında etkin rekabetin oluşmasının önünde önemli bir engel olduğuna ve sözleşmelerde yer alan rekabet etmeme yükümlülüklerinin ve bu etkiyi doğuran nitelikteki diğer yükümlülüklerin anılan sözleşme metinlerinin tamamından çıkarılmasına karar vermiştir.

70 Karar Bimpaş'a 16.6.2005 tarihinde tebliğ edilmiş ve ardından 12.9.2005 tarihinde Bimpaş'tan alınan tevsik yazısında, sözleşmelerde değişiklikler yapılarak Karar gereğince bu değişikliklerin nihai satış noktalarına bildirimini yapıldığı ifade edilmiştir. Geri bildirim değerlendirildiği 31.10.2005 tarih ve 05-76/1031-288 sayılı Kurul Kararında, Bimpaş tarafından bayi/distribütörlere yapılan bildirimlerin bir kısmının Kurul'un 22.4.2005 tarih ve 05-27/317-80 sayılı Kararına aykırı olduğu sonucuna varılmış ve gerekli değişikliklerin yapılabilmesi için teşebbüslere 30 gün süre verilmiştir. Kurul'un 31.10.2005 tarihli kararının Bimpaş'a 7.11.2005 tarihinde bildirilmesinin ardından, 8.12.2005 tarihlerinde alınan yazıda, karar gereği olan bildirimlerin bayi/distribütörlere ve nihai satış noktalarına yapıldığı ifade edilmiştir.

80 Kurul, 4.1.2006 tarihinde, Bimpaş'ın bayi/distribütörlere yapmış olduğu bildirimini 05-76/1031-288 sayılı Karar doğrultusunda olduğundan 06-1/8-MB sayı ile bilgi almıştır.

I.2. Bimpaş ve Şikayetçi Arasındaki Ticari İlişkinin Tarihsel Gelişimi

I.2.1. 21.2.2005 tarihli İzmir 6. Noterliği tarafından hazırlanmış ihtarname

90 Dosya mevcudu bilgi ve belgeden; İhtarname Abone Birahanesi ve Bimpaş arasında 5.5.2002 tarihinde imzalanan satış sözleşmesinin içeriğinden bahsedildiği anlaşılmıştır. Taraflar arasında imzalanan sözleşme, nokta (.....) litre bira satın alıncaya kadar geçerli olacaktır. Sözleşme ile alıcı konumundaki birahaneye rekabet etmeme yükümlülüğü getirilmektedir. Bu yükümlülük çerçevesinde birahane işletmecisi, işletmesinde Bimpaş ürünleri dışında başka marka bira bulundurmamayı ve satmamayı, Bimpaş haricinde diğer firmalara ait reklam malzemesi kullanmamayı, aylık asgari 2.000 litre birayı Bimpaş veya Bimpaş'ın satış görevi verdiği dağıtıcıdan satın almayı ve bu hükümleri ihlal ettiği takdirde (.....) Amerikan Doları cezai şart ödemeyi taahhüt etmektedir.

100 Abone Birahanesi işletmecisi Ayvat Erman'a gönderilen 21.2.2005 tarihli ihtarnamede, yukarıda bahsedilen sözleşme hükümlerine aykırı davranıldığı bildirilmektedir. İhtarnamede belirtildiği üzere Ayvat Erman, işletmesinde başka marka bira (Efes Pilsen) satışı yapmakta, aynı markaya ait reklam malzemelerini bulundurmakta, Bimpaş'a ait biraları yetkili dağıtıcıdan değil spot piyasadan almakta ve asgari satın alma yükümlülüğünü yerine getirmemektedir. Söz konusu ihtarda ayrıca, ihtarnamenin tebliğinden itibaren 3 gün içerisinde sözleşmedeki taahhütlere aynen riayet edilmesi istenmiş, aksi takdirde sözleşme hükümleri ihlal edilmiş olacağından, (.....) Amerikan Doları cezai şartın Ayvat Erman'dan tahsil edilmesi için yasal işlemlerin başlatılacağı bildirilmiştir.

110 **I.2.2. Bimpaş vekili tarafından İzmir Asliye Ticaret Mahkemesi'ne verilen 25.10.2005 tarihli dava dilekçesi**

Dilekçede, Abone Birahanesi işletmecisinin 5.5.2002 tarihli sözleşmeye aykırı davrandığı iddia edilmekte ve sözleşmede yer alan cezai şartın nokta sahibinden tahsil edilmesi talep edilmektedir.

Söz konusu dava dilekçesi hakkında alınan 24.11.2006 tarihli kararda dilekçe yetki yönünden reddedilmiş ve yetkili mahkemeye gönderilmesine karar verilmiştir.

120 **I.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme**

Kurul, 22.4.2005 tarihinde aldığı 05-27/317-80 sayılı kararı ile Efpa ve Bimpaş'ın münhasırlık içeren anlaşmalarından grup muafiyetini geri almıştır. Dolayısıyla, bu tarihten önce yürürlükte olan anlaşmalar grup muafiyetinden yararlanmaktadır.

Bimpaş ve şikayetçi arasında münhasırlık hükmü içeren anlaşma 5.5.2002 tarihinde imzalanmıştır. Şikayete konu olay esas olarak satış noktasının bu sözleşme hükümlerine aykırı davrandığı gerekçesi ile Bimpaş'ın sözleşmede yer alan cezai şartın şikayetçi tarafından ödenmesine dair yasal işlemleri başlatmasıdır.

130 Kurul'un 22.4.2005 tarih ve 05-27/317-80 sayılı kararının Bimpaş tarafından ihlal edilip edilmediğinin belirleyicisi olan husus, Bimpaş'ın cezai şartın ödenmesi için yasal işlemleri başlatmasına temel oluşturan, satış noktasının sözleşme hükümlerine aykırılık teşkil eden davranışlarının, ne zaman gerçekleştirildiğidir.

140 Bimpaş, 21.2.2005 tarihli ihtarname ile işletme sahibine 5.5.2002 tarihli sözleşme hükümlerine aykırı davrandığını bildirmektedir. Bu bildirim ışığında, şikayetçi Ayvat Erman'ın 21.2.2005 tarihi öncesinde işletmesinde rakip marka bira satışı yapmak, söz konusu markanın reklamını içeren ürünleri işletmesinde bulundurmak ve asgari satın alma yükümlülüğünü yerine getirmemek suretiyle, 5.5.2002 tarihli sözleşmeyi ihlal ettiği anlaşılmaktadır. Oysaki Bimpaş'ın münhasırlık içeren anlaşmalarından grup muafiyeti 22.4.2005 tarihinde geri alınmıştır. Dolayısıyla, Bimpaş ve satış noktası arasında imzalanan sözleşme hükümlerinin, Ayvat Erman tarafından 21.2.2005 tarihi öncesinde ihlal edilmiş olmasından hareketle, Bimpaş'ın şikayetçi hakkında başlattığı yasal işlemin, Kurul'un 22.4.2005 tarih ve 05-27/317-80 sayılı kararı çerçevesinde değerlendirilmesi mümkün değildir.

J. SONUÇ

150 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

Şikayet konusu ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem yapılmasına gerek bulunmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.